

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 20 stycznia 2011 r.*

W sprawie C-155/09

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 4 maja 2009 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez R. Lyala oraz D. Triantafyllou, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Greckiej, reprezentowanej przez P. Mylonopouloso oraz V. Karę, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: grecki.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, J.J. Kasel, E. Levits, M. Safjan i M. Berger (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Mazák,
sekretarz: R. Șereș, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 maja 2010 r.,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Komisja Wspólnot Europejskich wnosi w skardze o stwierdzenie przez Trybunał, że Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 18 WE, 39 WE i 43 WE w związku z art. 12 WE oraz na mocy art. 4, 28 i 31 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3, zwanego dalej „porozumieniem EOG”), w zakresie w jakim utrudnia korzystanie z podstawowych swobód wynikających z tych przepisów:
 - zwalniając z podatku od przeniesienia własności nieruchomości (zwanego dalej „podatkiem”) wyłącznie osoby stale zamieszkujące w Grecji, nie zwalniając natomiast osób niezamieszkałych w Grecji, zamierzających osiedlić się w tym państwie w przyszłości,

- zwalniając, pod pewnymi warunkami, ze wskazanego podatku wyłącznie obywatele greckich przy nabyciu pierwszego lokalu mieszkalnego w Grecji, co stanowi wyraźną dyskryminację osób zamieszkałych za granicą, które nie są obywatelami greckimi.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 2 Artykuł 12 akapit pierwszy WE stanowi:

„W zakresie zastosowania niniejszego traktatu i bez uszczerbku dla postanowień szczególnych, które on przewiduje, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową”.

3 Artykuł 18 ust. 1 WE stanowi:

„Każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w niniejszym traktacie i w środkach przyjętych w celu jego wykonania”.

4 Artykuł 39 ust. 1–3 WE ma następujące brzmienie:

„1. Zapewnia się swobodę przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty.

2. Swoboda ta obejmuje zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy.

3. Z zastrzeżeniem ograniczeń uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego, swoboda ta obejmuje prawo:

a) ubiegania się o rzeczywiście oferowane miejsca pracy;

b) swobodnego przemieszczania się w tym celu po terytorium państw członkowskich;

- c) przebywania w jednym z państw członkowskich w celu podjęcia tam pracy, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi dotyczącymi zatrudniania pracowników tego państwa;

- d) pozostawania na terytorium państwa członkowskiego po ustaniu zatrudnienia, na warunkach ustalonych przez Komisję w rozporządzeniach wykonawczych”.

5 Artykuł 43 WE stanowi:

„Ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa członkowskiego są zakazane w ramach poniższych postanowień. Zakaz ten obejmuje również ograniczenia w tworzeniu agencji, oddziałów lub filii przez obywateli danego państwa członkowskiego, ustanowionych na terytorium innego państwa członkowskiego.

Z zastrzeżeniem postanowień rozdziału dotyczącego kapitału swoboda przedsiębiorczości obejmuje podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek, jak również zakładanie i zarządzanie przedsiębiorstwami, a zwłaszcza spółkami w rozumieniu artykułu 48 akapit drugi, na warunkach określonych przez ustawodawstwo państwa przyjmującego dla własnych obywateli”.

6 Postanowienia wskazane w pkt 2–5 niniejszego wyroku są analogiczne, z wyjątkiem art. 18 WE, do postanowień art. 4, 28 i 31 porozumienia EOG.

Uregulowania krajowe

- 7 Artykuł 1 ust. 1 ustawy 1078/1980 stanowi:

„Umowy mające za przedmiot kupno całej nieruchomości w pełni na własność przez osobę pozostającą w związku małżeńskim są zwolnione z podatku od przeniesienia własności nieruchomości, jeżeli kupującemu, jego małżonkowi lub jego niepełnoletnim dzieciom nie przysługuje prawo pełnej własności, użytkowania lub mieszkaniowe obejmujące inny dom lub lokal wystarczający dla celów mieszkaniowych jego rodziny lub prawo pełnej własności działki budowlanej lub części działki odpowiadającej powierzchni budynku wystarczającej potrzebom mieszkaniowym jego rodziny, położonych w mieście lub gminie powyżej trzech tysięcy (3000) mieszkańców”.

- 8 Artykuł 1 ust. 3 wskazanej ustawy ma następujące brzmienie:

„Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do odpłatnych umów przeniesienia własności nieruchomości, jeżeli kupujący nie zamieszkuje stale w Grecji.

Na zasadzie wyjątku zwolnienie jest przyznawane przy zakupie domu, lokalu mieszkalnego lub działki przez obywateli Grecji lub osób pochodzenia greckiego, którzy wykonywali działalność zarobkową zagranicą przez okres co najmniej sześciu (6) lat i są zameldowani w gminie na terytorium Grecji, nawet jeśli w chwili kupna stale w Grecji nie zamieszkują”.

- 9 Artykuł 1 ust. 7 wskazanej ustawy stanowi, że zwolnienie jest przyznawane pod warunkiem, że nieruchomości pozostaje własnością kupującego przez okres przynajmniej pięciu lat.
- 10 Mocą decyzji ministra z dnia 7 kwietnia 2005 r. wydanej na podstawie upoważnienia ustawowego udzielonego w art. 1 ust. 12 ustawy 1078/1980 ustanowiono, że w przypadku każdego zainteresowanego minimalny okres wymaganego nieprzerwanego zamieszkania w Grecji wynosi jeden rok.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

- 11 W dniu 6 grudnia 2007 r. Komisja skierowała do Republiki Greckiej wezwanie do usunięcia uchybienia, w którym podniosła, że zwalniając z podatku, z jednej strony, jedynie osoby stale zamieszkujące w Grecji i nie czyniąc tego względem osób niezamieszkałych w Grecji, zamierzających osiedlić się w tym państwie w przyszłości, oraz, z drugiej strony, pod pewnymi warunkami, wyłącznie obywateli greckich przy nabyciu pierwszego lokalu mieszkalnego w Grecji, co stanowi wyraźną dyskryminację osób zamieszkałych zagranicą, które nie są obywatelami greckimi, państwo to uchybiło zobowiązaniom, ciążącym na nim na mocy art. 12 WE, 18 WE, 39 WE i 43 WE oraz na mocy art. 4, 28 i 31 porozumienia EOG.
- 12 W dniu 13 lutego 2008 r. Republika Grecka udzieliła odpowiedzi na wskazane wezwanie, w pełni odrzucając zarzuty Komisji.
- 13 Ponieważ uwagi te nie przekonały Komisji, zwróciła się ona w dniu 23 września 2008 r. do Republiki Greckiej z uzasadnioną opinią, w której wezwała ją do wypełnienia zobowiązań w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania tej opinii. W odpowiedzi z dnia 21 listopada 2008 r. Republika Grecka powtórzyła swe stanowisko zawarte w odpowiedzi na wezwanie do usunięcia uchybienia.

- 14 Uznawszy, że wyjaśnienia udzielone przez władze greckie nie są zadowalające, Komisja podjęła decyzję o wniesieniu niniejszej skargi.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na ograniczeniu pewnych swobód podstawowych

Argumentacja stron

- 15 Powołując się w szczególności na wyrok z dnia 13 lipca 1993 r. w sprawie C-330/91 Commerzbank, Rec. s. I-4017, Komisja podnosi po pierwsze, że nawet jeśli kryterium stałego zamieszkania przewidziane w art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 nie oznacza koniecznie dyskryminacji obywateli Unii, ponieważ znajduje zastosowanie niezależnie od obywatelstwa zainteresowanych, to jednak osoby stale zamieszkujące w Grecji są w przeważającej mierze obywatelami greckimi, co może pozwolić na stwierdzenie dyskryminującego charakteru spornego przepisu.
- 16 Komisja podnosi w tym względzie, że wskazany przepis wyłącza ze zwolnienia podatkowego osoby niezamieszkałe w Grecji, które po raz pierwszy nabywają w tym państwie lokal mieszkalny celem zamieszkania tam w przyszłości. To odmienne traktowanie prowadzi zatem do dyskryminacji pomiędzy rezydentami aktualnymi i przyszłymi.

- 17 Po drugie, odwołując się w szczególności do wyroków z dnia 15 września 2005 r. w sprawie C-464/02 Komisja przeciwko Danii, Zb.Orz. s. I-7929; z dnia 13 listopada 2003 r. w sprawie C-209/01 Schilling i Fleck-Schilling, Rec. s. I-13389 Komisja przypomina, że ogólne sformułowanie art. 18 WE, na mocy którego ustanowione zostało prawo każdego obywatela Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich, zostało skonkretyzowane w art. 39 WE i 43 WE. Zdaniem Komisji zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przepisy traktatu WE dotyczące swobodnego przemieszczania się osób mają na celu ułatwienie obywatelom Unii wykonywania wszelkiego rodzaju działalności zawodowej i sprzeciwiają się środkom, które mogłyby stawiać w niekorzystnym położeniu osoby zamierzające podjąć działalność gospodarczą na terenie innego państwa członkowskiego. Przepisy zabraniające obywatelom danego państwa członkowskiego opuszczenia ich państwa pochodzenia w celu wykonywania prawa do swobodnego przemieszczania się lub zniechęcające ich do tego stanowią przeszkodę w korzystaniu z tej swobody nawet wtedy, gdy znajdują one zastosowanie niezależnie od obywatelstwa zainteresowanych pracowników. Opierając się na tym orzecznictwie Komisja podnosi, że jest oczywiste, iż sporne przepisy greckie są sprzeczne z art. 18 WE, 39 WE i 43 WE, ponieważ prowadzą one do tego, że sytuacja osób nie zamieszkałych dotychczas na stałe w tym państwie członkowskim i zamierzających się tam trwale osiedlić jest mniej korzystna od sytuacji osób stale tam zamieszkałych, którym przyznawana jest ulga podatkowa.
- 18 Komisja podnosi w tym względzie, że ma miejsce naruszenie art. 39 WE i 43 WE w zakresie dotyczącym osób aktywnych zawodowo. Artykuł 18 WE ma natomiast zastosowanie bezpośrednio do osób niewykonyjących działalności zarobkowej lub niemających związku z Grecją, co w niniejszej sprawie dotyczy w szczególności emerytów.
- 19 Komisja jest zdania, że z tych samych względów art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 jest sprzeczny z art. 28 i 31 porozumienia EOG.

- 20 Komisja podnosi, że ograniczenie ustanowione we wskazanych przepisach nie może zostać uzasadnione względami interesu ogólnego wskazanymi przez Republikę Grecją i że w każdym wypadku jest ono sprzeczne z zasadą proporcjonalności.
- 21 Co się tyczy celu ułatwienia nabycia mieszkania przez rezydentów i zapobiegania jakimkolwiek spekulacjom nieruchomościami Komisja podnosi po pierwsze w tym zakresie, że cel ten może również zostać osiągnięty w przypadku osób, które po raz pierwszy kupują lokal mieszkalny celem późniejszego osiedlenia się w Grecji. Po drugie, Komisja podnosi, że ustawa 1078/1980 nie przewiduje obowiązku używania zakupionej nieruchomości przez nabywcę jako stałego miejsca zamieszkania ani nie zakazuje wynajmowania lub odsprzedaży. Tymczasem w braku ustanowienia takiego obowiązku wskazany cel nie może zostać osiągnięty i nie może być w związku z tym skutecznie powoływany przez Republikę Grecką.
- 22 Ponadto Komisja podnosi, że istnieją mniej ograniczające mechanizmy kontroli służące osiągnięciu wskazanych celów, jak na przykład rejestracja osób osiedlających się w Grecji u właściwych władz greckich, rejestracja tych osób w rejestrze podatników, kontrola ich zeznań podatkowych i zastosowanie, przy spełnieniu określonych warunków, korzystniejszego opodatkowania. Taki system kontroli może ponadto zostać uzupełniony „oświadczeniami pod przysięgą”. W konsekwencji odmowa przyznania omawianego zwolnienia podatkowego osobom nie zamieszkałym dotychczas na stałe w Grecji, które kupiły nieruchomość w tym państwie członkowskim z zamiarem osiedlenia się w nim wykraczałaby poza to, co konieczne do osiągnięcia celu polegającego na zapobieganiu jakimkolwiek spekulacjom nieruchomościami w Grecji.
- 23 Komisja kwestionuje argument, jakoby w przypadku braku jakichkolwiek danych podatkowych dotyczących kupującego niemożliwe było ustalenie, czy jest on ewentualnie właścicielem innych nieruchomości w Grecji, wobec czego sporny przepis krajowy

nie może być postrzegany jako mający na celu zapobiegnięcie obejściu prawa. Komisja podnosi w tym względzie, że co się tyczy osób, które przybywają do Grecji celem osiedlenia się, kwestia tego, czy posiadają one już nieruchomości w Grecji, nie jest w ich przypadku trudniejsza do ustalenia niż w przypadku osób już zamieszkałych na terytorium krajowym. Ponieważ zeznania podatkowe nie mogą być uznane za środek szczególnie wiarygodny, nic nie stoi na przeszkodzie, aby władze greckie zażądały od kupujących oświadczenia, czy są oni już właścicielami nieruchomości w Grecji. Komisja wskazuje w tym względzie możliwość wpisu do odpowiednich rejestrów, takich jak ostatnio wprowadzona księga wieczysta, oraz możliwość ustanowienia stałych kontroli pozwalających zapobiec nadużyciom.

- 24 Wreszcie Komisja kwestionuje również argument powołany przez Republikę Grecką, wedle którego prawo Unii nie pozbawia ustawodawcy krajowego prawa do uzależnienia zastosowania ułatwień i ulg podatkowych od spełnienia określonych kryteriów. Komisja podnosi w tym względzie, że traktat zabrania nie tylko dyskryminacji bezpośredniej, lecz również w sposób ogólny ograniczeń swobód podstawowych w dziedzinie podatków bezpośrednich. Artykuł 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 stanowi niezaprzeczalnie ograniczenie swobodnego przepływu osób, ponieważ przepis ten zniechęca osoby zamieszkałe w innych państwach członkowskich – będące w większości obywatelami tych innych państw, a nie obywatelami greckimi – do osiedlenia się w Grecji.
- 25 Republika Grecka w całości kwestionuje wystąpienie zarzucanego jej uchybienia, podnosząc na wstępie, że o ile prawdą jest, że zarówno art. 12 WE, jak również art. 39 WE wyraźnie zabraniają wszelkiej dyskryminacji opartej na przynależności państwowej, to jednak z łącznie rozpatrywanych przepisów ustanowionych w toku różnych działań podejmowanych przez prawodawcę krajowego oraz z braku jakiegokolwiek wymogu odnoszącego się do greckiej przynależności państwowej w ramach przesłanek udzielenia spornego zwolnienia podatkowego wynika, że wołą wskazanego ustawodawcy było zawsze udzielenie tego zwolnienia nie tylko obywatelom greckim, lecz bardziej ogólnie wszelkim osobom fizycznym stale zamieszkałym w Grecji, niezależnie od ich przynależności państwowej.
- 26 W tym względzie Republika Grecka podkreśla, że okólnik wydany w 1992 r. w następstwie opinii Rady Państwa celem prawidłowego stosowania ustawy 1078/1980 przez

organy administracji wskazuje w sposób jasny, że zaskarżone przepisy owej ustawy mają zastosowanie również do obywateli innych państw członkowskich, dokładnie na takich samych zasadach jak w przypadku obywateli Grecji. Ponadto decyzja ministra z dnia 21 czerwca 2004 r. przewiduje, że celem zastosowania wskazanego zwolnienia stałe zamieszkanie i działalność zarobkowa obywateli Unii mogą zostać wykazane poprzez przedstawienie zeznań podatkowych, zaświadczeń zakładów ubezpieczeń społecznych, umów o pracę, dokumentów związanych z podjęciem działalności, umów najmu lokalu mieszkalnego itp.

- 27 Ponadto, co się tyczy ogólnej zasady równości traktowania pomiędzy obywatelami Unii korzystającymi z prawa swobodnego przepływu a obywatelami krajowymi będącymi w porównywalnej sytuacji, wynikającej z art. 12 WE i 18 WE, Republika Grecka uważa, iż wątpliwa jest kwestia, czy ograniczenia nałożone w dziedzinie zwolnień podatkowych względem obywateli Unii powinny być porównywalne do ograniczeń odnoszących się do obywateli krajowych. Zdaniem Republiki Grecji prawo Unii nie wymaga w żadnym razie, aby dla celów spełnienia obowiązku pełnej integracji obywateli Unii w przyjmującym państwie członkowskim byli oni zwolnieni z podatku na takich samych warunkach jakie mają zastosowanie do obywateli krajowych. Republika Grecka wskazuje, że celem skorzystania ze zwolnienia z podatku przy zakupie pierwszego lokalu mieszkalnego obywatele krajowi powinni wykazać, że spełnionych zostało kilka przesłanek, i złożyć zeznania podatkowe. Tymczasem zastosowanie argumentacji Komisji skutkowałoby tym, że ta sama ulga, która jest przyznawana obywatelom greckim, zostałaby przyznana obywatelom państw członkowskich innych niż Republika Grecka w oparciu o zwykłe oświadczenie, co nie może być prawidłowe.

- 28 Wreszcie, co się tyczy uzasadnienia art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980, Republika Grecka wskazuje, że ma ono zastosowanie jedynie do zakupu pierwszego lokalu mieszkalnego i w związku z tym do bardzo ograniczonej kategorii przeniesień własności, które zaspokajają potrzeby interesu ogólnego.

- 29 Ponadto zdaniem Republiki Greckiej wskazany przepis jest uzasadniony celem ułatwienia nabywania lokali mieszkalnych przez jednostki i w związku z tym zmierza do wspierania rodziny. Ów przepis wpisuje się w ogólne ramy polityki społecznej państwa przejawiającego w ten sposób swą troskę o klasę średnią i niższą, którym państwo to przyznaje pomoc mieszkaniową w postaci ulgi podatkowej o wymiarze społecznym.
- 30 Ponadto mocą decyzji ministra z dnia 7 kwietnia 2005 r. okres minimalnego nieprzerwanego zamieszkania wymaganego w przypadku każdego zainteresowanego został określony na jeden rok. Warunek ten jest proporcjonalny, właściwy i konieczny z uwagi na to, że chodzi o okres rozsądny, umożliwiający obywatelowi Unii poznanie danego państwa, dostosowanie się do niego i do jego stylu życia oraz przeprowadzenie badania rynku celem zakupu nieruchomości. Warunek ten stanowi gwarancję, że kupujący nabędzie pierwszy lokal mieszkalny dla własnego użytku i że jego zamiarem nie będzie kupno nieruchomości w celu osiągnięcia zysku lub w innym celu. W braku pewniejszych kryteriów wskazany minimalny okres zamieszkania został oceniony jako właściwy dla ograniczenia oszustw podatkowych i zapobiegnięcia nadużyciom. Ponadto okres ten nie jest na tyle długi, by sprawić trudność osobom zamierzającym mieszkać w Grecji lub by zniechęcić je do realizacji planów polegających na podjęciu w przyszłości na terytorium Grecji działalności gospodarczej.
- 31 W tym względzie Republika Grecka kwestionuje wnioski Komisji związane z okolicznością, że na nabywcę nie nałożono jakiegokolwiek obowiązku używania zakupionej nieruchomości jako stałego miejsca zamieszkania, ani jakiegokolwiek zakazu wynajmu lub odsprzedaży tej nieruchomości. Co się tyczy odsprzedaży Republika Grecka podnosi, że twierdzenie Komisji jest w tym zakresie błędne, ponieważ art. 1 ust. 7 ustawy 1078/1980 przewiduje, że zwolnienie jest przyznawane pod warunkiem, że nieruchomość pozostanie własnością kupującego przez okres co najmniej pięciu lat. Ustawodawca krajowy przyjął realistyczne podejście i nie ustanowił surowych kryteriów dotyczących używania pierwszego lokalu mieszkalnego, mając na uwadze okoliczność, że zarówno centrum działalności zarobkowej, jak również sytuacja rodzinna nabywcy mogą ulec zmianie.

- 32 Republika Grecka uważa również, że propozycje Komisji dotyczące mniej ograniczających mechanizmów umożliwiających osiągnięcie celów określonych w ustawie 1078/1980, a mianowicie obowiązek wpisu do rejestrów gminnych lub podatkowych lub obowiązek złożenia zeznania podatkowego są nieskuteczne. Państwo to przypomina w tym względzie, że obywatele Unii, którzy osiedlają się w Grecji, nie są zobowiązani do rejestracji w gminie ani do uzyskania numeru identyfikacji podatkowej lub do składania zeznań podatkowych, jeśli nie nabędą oni nieruchomości. Ponadto transakcje sprzedaży nieruchomości nie zostały jeszcze zintegrowane z systemem informatycznym ksiąg wieczystych, bowiem jego wdrażanie znajduje się jeszcze w stadium początkowym.
- 33 Republika Grecka dochodzi zatem do wniosku, że zniesienie kryterium stałego zamieszkania w bardzo dużym stopniu utrudniłoby kontrolę warunków wymaganych do zastosowania zwolnienia z podatku i mogłoby skutkować tym, że właściwe przepisy byłyby obchodzone, ponieważ w braku jakichkolwiek danych podatkowych dotyczących kupującego niemożliwe byłoby zweryfikowanie, czy posiada on inne nieruchomości w Grecji.
- 34 Podobnie Republika Grecka kwestionuje propozycję Komisji polegającą na wymogu złożenia przez kupującego zwykłego oświadczenia dla celów ustalenia, że nie jest on właścicielem nieruchomości w Grecji, uważając tę propozycję za niewłaściwą, ponieważ tego rodzaju oświadczenie nie stanowi dla organów administracji podatkowej jakiegokolwiek gwarancji.
- 35 Wreszcie Republika Grecka podnosi, że nawet jeśli przepisy prawa Unii nakładają ograniczenia w wykonywaniu uprawnień państw członkowskich w dziedzinie podatków w ramach eliminowania dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, to jednak przepisy te nie odbierają ustawodawcy krajowemu uprawnienia do ustanowienia konkretnych kryteriów udzielenia ulg podatkowych, w szczególności wówczas, gdy zwolnienia z podatku zostały utworzone według kryteriów społecznych. Powołując się na ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Danii oraz wyrok z dnia 27 stycznia 2000 r. w sprawie C-190/98 Graf, Rec. s. I-493, Republika Grecka podnosi, że przepisy stosowane bez rozróżnienia, utrudniające obywatelowi państwa członkowskiego opuszczenie państwa członkowskiego pochodzenia w związku

z wykonaniem jego prawa do swobodnego przepływu, stanowią przeszkodę dla tej swobody jedynie wówczas, gdy uzależniają od spełnienia warunków dostęp pracowników do rynku pracy.

³⁶ W replice Komisja w całości podtrzymała swą argumentację przedstawioną w skardze.

³⁷ Natomiast Republika Grecka wskazuje w duplice, że Komisja nie wzięła pod uwagę jej argumentów dotyczących społecznego zakresu kwestionowanych przepisów ustawy 1078/1980. Państwo to jest zdania, że udzielenie przywilejów socjalnych, bez namysłu ani kontroli, wszystkim obywatelom Unii wykonującym prawo swobodnego przepływu doprowadziłoby z jednej strony do obejścia istniejących przepisów krajowych w sferze społecznej, a z drugiej strony doprowadziłoby do utraty społecznego charakteru celów tych przepisów. Udzielenie tego rodzaju przywilejów byłoby bowiem oparte wyłącznie na samym fakcie posiadania obywatelstwa Unii przez osoby, które skorzystały z prawa swobodnego przepływu.

³⁸ Republika Grecka podnosi, powołując się na wyroki z dnia 24 lutego 1994 r. w sprawie C-343/92 Roks i in., Rec. s. I-571; a także z dnia 1 lutego 1996 r. w sprawie C-280/94 Posthuma-van Damme i Oztürk, Rec. s. I-179, że praktyki krajowe związane z realizacją celów społecznych należą do uprawnień dyskrecjonalnych, które państwa członkowskie zachowują celem określenia swej polityki społecznej, odnośnie do charakteru i zakresu realizowanej przez nie ochrony socjalnej, pod warunkiem że ich działania będą proporcjonalne względem zamierzonego celu. W związku z tym Republika Grecka podnosi, że art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 nie są sprzeczne z prawem Unii, i podkreśla, że obiektywne cele tego przepisu nie mogą zostać osiągnięte poprzez mniej restrykcyjne środki.

Ocena Trybunału

- 39 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału o ile opodatkowanie bezpośrednie należy do kompetencji państw członkowskich, o tyle jednak powinny one wykonywać je z poszanowaniem prawa Unii (zob. w szczególności wyroki: z dnia 4 marca 2004 r. w sprawie C-334/02 Komisja przeciwko Francji, Rec. s. I-2229, pkt 21; z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie C-104/06 Komisja przeciwko Szwecji, Zb.Orz. s. I-671, pkt 12; z dnia 17 stycznia 2008 r. w sprawie C-152/05 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. p. I-39, pkt 16).
- 40 Należy związku z tym zbadać, czy – jak podnosi Komisja – art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 stanowią ograniczenie swobody przepływu osób ustanowionej w art. 18 WE, 39 WE, 43 WE oraz w art. 4, 28 i 31 porozumienia EOG.
- 41 Artykuł 18 WE, który formułuje w sposób ogólny prawo każdego obywatela Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich, został uszczegółowiony w art. 39 WE w zakresie dotyczącym swobody przepływu pracowników oraz w art. 43 WE w zakresie dotyczącym swobody działalności gospodarczej (zob. wyrok z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-345/05 Komisja przeciwko Portugalii, Rec. s. I-10633, pkt 13; ww. wyroki: w sprawie Komisja przeciwko Szwecji, pkt 15; Komisja przeciwko Niemcom, pkt 18).
- 42 W konsekwencji należy w pierwszej kolejności zbadać, czy art. 39 WE i 43 WE sprzeciwiają się przepisom krajowym takim, jak przepisy ustanowione w art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980.
- 43 Ogół przepisów traktatu dotyczących swobodnego przemieszczania się osób ma na celu ułatwienie obywatelom Unii wykonywania działalności zawodowej wszelkiego

rodzaju na całym terytorium Unii i zabrania stosowania przepisów, które mogłyby stawiać ich w niekorzystnym położeniu, w przypadku gdyby chcieli podjąć działalność gospodarczą na terenie innego państwa członkowskiego (zob. ww. wyroki: w sprawie Komisja przeciwko Danii, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo; w sprawie Komisja przeciwko Portugalii, pkt 15; w sprawie Komisja przeciwko Szwecji, pkt 17; w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, pkt 21).

44 W niniejszej sprawie Republika Grecka podnosi, że sporne przepisy nie stawiają, w zakresie dotyczącym warunków udzielania zwolnienia z podatku, wymogu posiadania greckiej przynależności państwowej, jedyną przesłanką jest bowiem stałe zamieszkanie w Grecji.

45 W tym względzie wystarczy przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że zasada równego traktowania zakazuje nie tylko dyskryminacji jawnej opartej na przynależności państwowej, lecz również wszelkich ukrytych form dyskryminacji, które przez zastosowanie innych kryteriów rozróżnienia prowadzą w rzeczywistości do takiego samego rezultatu (zob. w szczególności wyrok z dnia 12 lutego 1974 r. w sprawie 152/73 Sotgiu, Rec. s. 153, pkt 11; ww. wyrok w sprawie Commerzbank, pkt 14; wyrok z dnia 1 października 2009 r. w sprawie C-103/08 Gottwald, Zb.Orz. s. I-9117, pkt 27).

46 Tak jest między innymi w przypadku przepisu przewidującego rozróżnienie ze względu na kryterium miejsca zamieszkania lub pobytu, gdyż taki przepis może być wymierzony głównie w obywateli innego państwa członkowskiego, ponieważ osoby niezamieszkałe na terytorium krajowym, tak jak i nieprzebywające tam na stałe są najczęściej cudzoziemcami (zob. w szczególności wyroki: z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie C-224/97 Ciola, Rec. s. I-2517, pkt 14; z dnia 16 stycznia 2003 r. w sprawie C-388/01 Komisja przeciwko Włochom, Rec. s. I-721, pkt 14; ww. wyrok w sprawie Gottwald, pkt 28).

- 47 W niniejszej sprawie art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 jest oparty dokładnie na kryterium tego rodzaju, jako że przepis ten zastrzega możliwość zwolnienia z podatku jedynie osób stale zamieszkałych w Grecji. Należy zauważyć w tym kontekście, że jakkolwiek kryterium zamieszkania na terytorium krajowym wymagane dla celów zwolnienia z podatku ma zastosowanie niezależnie od przynależności państwowej nabywcy nieruchomości, istnieje ryzyko, że będzie ono miało zastosowanie w szczególności ze szkodą dla osób, które nie są obywatelami greckimi, bowiem właśnie one najczęściej zamieszkują poza terytorium Grecji.
- 48 W związku z tym wskazany przepis stawia w niekorzystnej sytuacji osoby niezamieszkałe w Grecji, które po raz pierwszy kupują lokal mieszkalny celem przyszłego osiedlenia się w tym państwie członkowskim, ponieważ nie pozwala on tym osobom skorzystać ze wskazanego zwolnienia z podatku przy zakupie pierwszego lokalu mieszkalnego, choć pozwala skorzystać z tego zwolnienia osobom już zamieszkałym w Grecji, które po raz pierwszy kupują lokal mieszkalny.
- 49 W tych okolicznościach wskazany przepis ma skutek zniechęcający względem osób niezamieszkałych w Grecji, które zgodnie z prawem do swobodnego przepływu wynikającym z art. 39 WE i 43 WE zechcą nabyć po raz pierwszy lokal mieszkalny w tym państwie członkowskim.
- 50 W związku z powyższym, zastrzegając zwolnienie z podatku udzielane przy zakupie po raz pierwszy lokalu mieszkalnego osobom stale zamieszkałym w Grecji, art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 może stanowić przeszkodę dla swobodnego przepływu pracowników i dla swobody przedsiębiorczości zagwarantowanych, odpowiednio, w art. 39 WE i 43 WE.

- 51 Jednakże zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przepisy krajowe mogące utrudniać wykonywanie podstawowych swobód zagwarantowanych w traktacie lub czynić je mniej atrakcyjnym mogą mimo to być dopuszczone, pod warunkiem że służą one osiągnięciu celu leżącego w interesie ogólnym, są one właściwe dla zapewnienia realizacji tego celu oraz nie wykraczają poza to, co jest konieczne dla jego osiągnięcia (zob. w szczególności ww. wyroki: w sprawie Komisja przeciwko Portugalii, pkt 24; w sprawie Komisja przeciwko Szwecji, pkt 25; w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, pkt 26).
- 52 W tym względzie Republika Grecka podnosi, że warunek stałego zamieszkania jest uzasadniony w szczególności celami polegającymi z jednej strony na ułatwieniu nabywania po raz pierwszy lokalu mieszkalnego przez osoby fizyczne oraz na zapobieganiu jakimkolwiek spekulacjom nieruchomościami oraz, z drugiej strony na zwalczaniu oszustw podatkowych i zapobieganiu nadużyciom. Ponadto tego rodzaju warunek wpisuje się w bardziej ogólne ramy polityki społecznej danego państwa członkowskiego, w świetle której praktyki krajowe związane z realizacją celów społecznych należą do uprawnień dyskrecjonalnych, które państwa członkowskie zachowują celem określenia swej polityki społecznej, odnośnie do charakteru i zakresu realizowanej przez nie ochrony socjalnej, pod warunkiem że ich działania będą proporcjonalne względem zamierzonego celu.
- 53 Przyjmując, że tego rodzaju argumenty mogą zostać powołane dla uzasadnienia przeszkody w swobodnym przepływie osób, należy stwierdzić, że w żadnym wypadku warunek zamieszkania na terytorium Grecji nałożony przez art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 nie umożliwia osiągnięcia celów podnoszonych jako zamierzone w ramach tej regulacji, a ponadto wykracza poza to, co niezbędne do ich osiągnięcia.
- 54 Co się bowiem tyczy, po pierwsze, odpowiedniego charakteru spornej regulacji krajowej, o ile przepis ten ma na celu uniemożliwienie osiągnięcia przez kupującego zysku z nieruchomości i w związku z tym zapobieżenie jakimkolwiek spekulacjom, to należy stwierdzić, że warunek nałożony w tym przepisie nie pozwala na osiągnięcie

zamierzonego celu, ponieważ ustawa 1078/1980 nie nakłada na kupującego nieruchomości obowiązku używania jej jako stałe miejsce zamieszkania i nie zakazuje mu wynajęcia tejże nieruchomości. W braku tego rodzaju obowiązku argument Republiki Greckiej dotyczący zwalczania spekulacji nie może zostać uwzględniony.

- 55 Stwierdzenie to odnosi się również do argumentu opierającego się na polityce społecznej, w sposób wyraźny powołanego przez Republikę Grecką, dotyczącego konieczności wspierania rodzin o dochodach średnich i niższych. Mając na uwadze, że nie istnieje obowiązek tego rodzaju jak wskazany w punkcie poprzednim, nie wydaje się, aby ustawa 1078/1980 nadawała się do zagwarantowania realizacji wskazanego celu, albowiem ulga podatkowa udzielana przy zakupie pierwszej nieruchomości jest przyznawana na rzecz wszystkich osób spełniających warunek zamieszkania, niezależnie od ich przynależności do klasy średniej lub niższej. W tych okolicznościach nie można przyjąć, że nieselektywne udzielenie spornej ulgi podatkowej spełnia podnoszony socjopolityczny cel ustawy 1078/1980. Ponadto Republika Grecka nie wykazała, by zwolnienie z podatku przy zakupie pierwszej nieruchomości stanowiło ulgę podatkową o wymiarze społecznym obejmującą wyłącznie osoby z najmniej uprzywilejowanych klas społecznych.
- 56 Co się tyczy, po drugie, oceny koniecznego charakteru spornej regulacji, należy stwierdzić, że w oparciu o powołane przez Republikę Grecką argumenty – odnoszące się do celu polegającego na zwalczaniu oszustw podatkowych i zapobieganiu nadużyć poprzez obejście celu zwolnienia, na przykład poprzez zażądanie tego zwolnienia w związku z zakupem większej liczby nieruchomości – brak jest możliwości wykazania, że sporne przepisy są konieczne do osiągnięcia wskazanego celu. Natomiast cel ten może również zostać osiągnięty, jeżeli kupujący nie zamieszkują stale na terytorium krajowym.

- 57 Jak bowiem słusznie podnosi Komisja, istnieją mniej ograniczające mechanizmy, pozwalające władzom greckim upewnić się, że kupujący nieruchomości spełnił wszystkie przesłanki wymagane dla skorzystania ze zwolnienia z podatku, polegające w szczególności na weryfikacji, czy nie jest on właścicielem innej nieruchomości w Grecji, takie jak wpis do rejestru podatkowego lub do ksiąg wieczystych, wymóg składania zeznań podatkowych lub dotyczących zamieszkania, czy też wprowadzenie kontroli dokonywanej przez władze podatkowe, uzupełnione oświadczeniami pod przysięgą przez kupujących, którzy byłiby objęci odpowiedzialnością karną za treść i prawidłowość swych oświadczeń.
- 58 W konsekwencji regulacja krajowa taka jak przewidziana w art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 wykracza poza to, co konieczne dla osiągnięcia zamierzonego celu.
- 59 Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że warunek stałego zamieszkania przewidziany w art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy nr 1078/1980 z jednej strony nie może uzasadnić celów polegających na ułatwieniu nabywania po raz pierwszy lokalu mieszkalnego, zapobieganiu wszelkim spekulacjom nieruchomościami i wspieraniu rodzin o dochodach niskich lub średnich, a z drugiej strony nie jest konieczny do zwalczania oszustw podatkowych i zapobiegania nadużyciom polegającym na obejściu celu zwolnienia, z czego należy wywieść wnioski, że tego rodzaju warunek jest sprzeczny z art. 39 WE i 43 WE.
- 60 Po drugie, co się tyczy osób niezamieszkałych w Grecji i niewykonujących w tym państwie działalności zarobkowej, do powyższego wniosku należy z tych samych względów dojść również w zakresie dotyczącym zarzutu opartego na art. 18 WE (zob. wyrok z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie C-522/04 Komisja przeciwko Belgii, Zb.Orz. s. I-5701, pkt 72; ww. wymieniony wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, pkt 30).

- 61 Komisja podnosi również, że ze względu ustanowienie wskazanych przepisów Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 28 i 31 porozumienia EOG, które odnoszą się, odpowiednio, do swobody przepływu pracowników i swobody przedsiębiorczości.
- 62 W tym względzie należy stwierdzić, że normy zabraniające ograniczania swobody przepływu oraz swobody przedsiębiorczości, ustanowione w art. 28 i 31 porozumienia EOG, są identyczne z normami ustanowionymi w art. 39 WE i 43 WE.
- 63 W konsekwencji należy stwierdzić, że zwalniając w zastosowaniu art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 z podatku jedynie osoby stale zamieszkałe na terytorium krajowym, podczas gdy osoby niezamieszkałe na tym terytorium zamierzające się tam osiedlić w przyszłości nie są zwolnione z podatku, Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 18 WE, 39 WE i 43 WE oraz na mocy art. 28 i 31 porozumienia EOG.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na dyskryminacji ze względu na przynależność państwową

Argumentacja stron

- 64 Komisja podnosi, że art. 1 ust. 3 akapit drugi ustawy 1078/1980 ustanawia w sposób wyraźny dyskryminację ze względu na przynależność państwową, ponieważ jedynie obywatele greccy i osoby pochodzące z Grecji mogą korzystać ze zwolnienia z podatku, i to nawet wówczas, gdy nie spełniają ogólnej przesłanki związanej ze stałym miejscem zamieszkania w Grecji. Tego rodzaju zwolnienie nie jest w żadnym razie przyznawane obywatelom innych państw członkowskich niż Republika Grecji.

65 Zgodnie z ogólną zasadą ustanowioną w art. 12 akapit pierwszy WE wszelkie różnienie ze względu na przynależność państwową stanowiące dyskryminację prowadzącą do uprzywilejowanego traktowania obywateli greckich i niekorzystnego traktowania obywateli innych państw członkowskich jest w sposób wyraźny zakazane. Obywatele innych państw członkowskich, którzy chcieliby nabyć po raz pierwszy lokal mieszkalny w Grecji byłoby zobowiązani do uiszczenia podatku, który nie ma zastosowania do transakcji kupna dokonywanych przez obywateli greckich, co czyniłoby nabycie po raz pierwszy lokalu mieszkalnego w Grecji mniej atrakcyjnym dla cudzoziemców i w konsekwencji stanowiłoby przeszkodę dla korzystania przez nich ze swobody przedsiębiorczości w tym państwie członkowskim.

66 Republika Grecka podnosi, że status obywatela greckiego lub obywatela greckiego pochodzenia jako podstawa odstępstwa od przesłanki stałego zamieszkania w Grecji potwierdza, że zasadniczym warunkiem przyznania zwolnienia z podatku jest miejsce stałego zamieszkania, co stanowi kryterium najbardziej obiektywne i właściwe z możliwych. Sporny przepis został włączony do ustawy 1078/1980 po uchyleniu zwolnienia podatkowego mającego zastosowanie do przywozu dewiz i ma na celu ułatwienie nabywania lokali mieszkalnych przez osoby pochodzenia greckiego i greckich emigrantów oraz zachęcenie ich do powrotu do Grecji. Mając na uwadze, że Republika Grecka należy do państw, w których miało miejsce znaczne obniżenie liczby ludności ze względu na masową emigrację, celem zachęcenia obywateli greckich zamieszkałych zagranicą do powrotu do Grecji uznano za właściwe przyznanie ułatwień w drodze zwolnień podatkowych. To szczególnie i ściśle określone odstępstwo służy oczywistym celom polityki społecznej i ma prowadzić do utrzymania więzi pomiędzy Grekami osiadłymi poza terytorium krajowym a państwem ich pochodzenia. Z uwagi w szczególności wymiar społeczny spornego przepisu i zamierzony cel ograniczenie kwestionowane przez Komisję nie wykracza poza proporcjonalne i możliwe do zaakceptowania ramy.

Ocena Trybunału

- 67 W zakresie dotyczącym drugiego zarzutu Komisji, odnoszącego się do okoliczności, że zwolnienie z podatku jest przyznawane wyłącznie obywatelom greckim i osobom pochodzenia greckiego, należy stwierdzić, że art. 1 ust. 3 akapit drugi ustawy 1078/1980 dokonuje rozróżnienia opartego na kryterium przynależności państwowej.
- 68 W tym zakresie wystarczy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zasada niedyskryminacji, znajdująca swą podstawę w art. 12 WE, art. 39 WE lub art. 43 WE wymaga, aby sytuacje porównywalne nie były traktowane w sposób odmienny, a sytuacje odmienne nie były traktowane w sposób jednakowy. Takie zróżnicowanie może być uzasadnione jedynie w przypadku, gdy opiera się na obiektywnie uzasadnionych przesłankach niezależnych od przynależności państwowej zainteresowanych osób oraz jest proporcjonalne do uzasadnionego zamierzonego celu (zob. podobnie wyroki: z dnia 5 czerwca 2008 r. w sprawie C-164/07 Wood, Zb.Orz. s. I-4143, pkt 13; z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie C-524/06 Huber, Zb.Orz. s. I-9705, pkt 75).
- 69 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że obywatele greccy i obywatele innych państw członkowskich niż Republika Grecka zamierzający osiedlić się w Grecji znajdują się, w zakresie dotyczącym nabycia po raz pierwszy lokalu mieszkalnego w tym państwie członkowskim, w porównywalnej sytuacji. Tymczasem, zgodnie z art. 1 ust. 3 akapit drugi ustawy 1078/1980 jedynym kryterium, wedle którego w zakresie dotyczącym prawa do zwolnienia z podatku można dokonać rozróżnienia pomiędzy sytuacją obywateli greckich i obywateli pochodzenia greckiego a sytuacją obywateli niebędących Grekami, jest ich przynależność państwowa. Z wskazanego zwolnienia korzystają bowiem jedynie obywatele greccy lub osoby pochodzenia greckiego. W konsekwencji to odmienne traktowanie, wyłącznie i w sposób wyraźny oparte na przynależności państwowej, stanowi dyskryminację bezpośrednią.
- 70 Republika Grecka podnosi, że wskazane rozróżnienie jest w niniejszej sprawie uzasadnione w szczególności celami polegającymi, po pierwsze, na ułatwieniu nabywania

lokali mieszkalnych przez emigrantów greckich i osoby pochodzenia greckiego oraz na zachęceniu ich do powrotu do Grecji mając na uwadze, że w tym państwie członkowskim miało miejsce znaczne obniżenie liczby ludności ze względu na masową emigrację. Po drugie, zwolnienie przewidziane we wskazanym przepisie jest również uzasadnione względami polityki społecznej, zmierzając do utrzymania więzi pomiędzy Grekami znajdującymi się na emigracji a państwem ich pochodzenia.

- 71 Jednakże w oparciu o wskazane względy brak jest możliwości wykazania wystąpienia okoliczności obiektywnych, niezależnych od przynależności państwowej zainteresowanych, które mogłyby uzasadnić dyskryminację tego rodzaju jak wynikająca ze zwolnienia przewidzianego w art. 1 ust. 3 akapit drugi ustawy 1078/1980, ponieważ względy te są bezpośrednio oparte właśnie na przynależności państwowej.
- 72 Z powyższego wynika, że odmienne traktowanie pomiędzy obywatelami greckimi lub osobami pochodzenia greckiego a obywatelami Unii niebędącymi obywatelami Republiki Greckiej, polegające na wykluczeniu tych drugich, na podstawie art. 1 ust. 3 akapit drugi ustawy 1078/1980, z zakresu zwolnienia przewidzianego w tym przepisie, stanowi dyskryminację zakazaną na mocy art. 12 akapit pierwszy WE oraz art. 39 WE i 43 WE.
- 73 Komisja podnosi również, że ze względu na fakt obowiązywania wskazanego przepisu Republika Grecka uchybiła również zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 4, 28 i 31 porozumienia EOG, które dotyczą, odpowiednio, zakazu dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, swobody przepływu pracowników i swobody przedsiębiorczości.
- 74 W tym względzie należy stwierdzić, że zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową przewidziany w art. 4 porozumienia EOG oraz normy zabraniające ograniczania swobody przepływu oraz swobody przedsiębiorczości ustanowione w art. 28 i 31 porozumienia EOG są identyczne z normami ustanowionymi, odpowiednio, w art. 12 WE, 39 WE i 43 WE.

- 75 W konsekwencji należy stwierdzić, że zwalniając z podatku przy nabyciu pierwszego lokalu mieszkalnego na terytorium krajowym, pod pewnymi warunkami, wyłącznie obywateli greckich lub osoby pochodzenia greckiego, Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 12 WE, 39 WE i 43 WE oraz na mocy art. 4, 28 i 31 porozumienia EOG.

W przedmiocie kosztów

- 76 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Republiki Greckiej kosztami postępowania, a Republika Grecka przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 12 WE, 18 WE, 39 WE i 43 WE oraz na mocy art. 4, 28 i 31 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r.**
 - **zwalniając z podatku od przeniesienia własności nieruchomości, w zastosowaniu art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 3 akapit pierwszy ustawy 1078/1980 jedynie osoby stale zamieszkałe na terytorium krajowym, podczas gdy osoby niezamieszkałe na tym terytorium, zamierzające się tam osiedlić w przyszłości, nie są zwolnione z podatku; oraz**

- **zwalniając ze wskazanego podatku przy nabyciu pierwszego lokalu mieszkalnego na terytorium krajowym, pod pewnymi warunkami, wyłącznie obywateli greckich lub osoby pochodzenia greckiego.**

2) Republika Grecka zostaje obciążona kosztami postępowania.

Podpisy